

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Sanctorum Patrum testimonia expenduntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

bus, hoc debet intelligi in salutem & gratiam omnium.

Addo quod, si verba illa Scripturæ significarent tantum Christi redemptionem esse ex parte sua pretium sufficiens valore, sed non ordinatione Dei & Christi destinatum in salutem hominum, posset eadem proprietate Christus dici mortuus & crucifixus pro Dæmonibus, cum pretium sanguinis & mortis ejus, utpote valoris infiniti, fuerit de se sufficientissimum ad redimendos non solum homines, sed etiam Dæmones, si voluisset illud ordinare pro eorum salute & redemptione.

28. Contra secundam evasionem est etiam efficax argumentum ex verbis Apostoli 2. ad Corinth. 5. supra relatis: *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt &c.* Quo loco probat quod omnes & singuli homines mortui sunt, id est contraxerunt debitum moriendi in Adamo, ex eo quod Christus pro omnibus mortuus est: Atqui omnes omnino distributivè mortui sunt in Adamo, & in eo contraxerunt debitum moriendi: Ergo & Christus mortuus est pro omnibus, & singulis hominibus distributivè, & non solum pro generibus singularum. Quo argumento utitur D. Augustinus libro 6. adversus Julianum cap. 4. ubi probat omnes & singulos homines contraxisse peccatū originale, ex illo loco Pauli, & infert tã verè omnes homines mortuos esse in Adamo, quàm verè pro omnibus Christus mortuus est: Sed omnes & singuli mortui sunt in Adamo: Ergo pro omnibus & singulis Christus mortuus est.

§. III.

Sanctorum Patrum testimonia expenduntur.

29. **I**N eandem veritatem unanimiter conspirant ISS. Patres, tam Græci, quàm Latini, quorum aliqua testimonia illustriora referre sufficiet. Ex Græcis igitur Nazianzenus orat. 25. ait: *Omnes citra ullam exceptionem instaurati sumus per celestem Adamum: qui primi Ade participes fuimus, & à serpente decepti, & peccato mortui.* Et Chrysostomus homil. 4. in cap. 2. Epist. ad Hebræos: *Vi gratia Dei pro omnibus gustaret mortem: non pro fidelibus tantum, sed pro universo mundo, ipse enim pro omnibus mortuus est.* Similiter Epiphanius hæresi 55. *Pro toto quidem mundo se obtulit ipse victima, ipse sacrificium, ipse sacerdos, ipse altare, ipse Deus, ipse homo, ipse Rex, ipse Pontifex, ipse ovis: omnia id nobis pro nobis factus est, ut nobis omnibus, omnibus modis vita fieret.*
30. Ex Latinis verò idem disertè affirmant Ambrosius serm. in Psalm. 118. versu 64. sic dicens: *Mysticus Sol ille justitia omnibus oriens est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus surrexit.* Et Leo Papa serm. 11. de passione, ubi sic ait: *Pro omnibus impiis mortuo Domino, etiam Judas in eo potuisset consequi remedium, si non festinasset ad laqueum.* Et serm. 1. de Nativit. Domini, *Dominus noster peccati mortisque destructor, sicut nullum à reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit.* Prosper etiam libro 2. de vocat. Gent. cap. 16. eandem veritatem aperitissimè tradit, his verbis: *Nulla ratio dubitandi est, Jesum Christum Dominum nostrum pro impiis & peccatoribus mortuum: à quorum numero si aliquis liber inventus est, non est pro omnibus mortuus Christus, sed prorsus pro omnibus mortuus Christus.*
31. Plurima etiam extant Augustini testimonia in ejusdem rei confirmationem, quæ vitandæ consu-

A fionis gratiã, ad quatuor classes reducã. Primi generis ea sunt, quibus S. Doctor disertissimè affirmat pro iis omnibus Christum obiisse, quos in mundi fine judicabit. Omnium summam complectuntur aurea hæc verba quæ habet in Psalm. 95. sub finem: *Judicabit orbem terrarum in aequitate: non partem, quia non partem emit: totum judicare habet, quia pro toto pretium dedit.* Explicat paulò post quid nomine orbis terrarum intelligat. *Judicabit orbem terrarum in aequitate, & populos in veritate sua. Quæ est aequitas & veritas? Congregabit secum electos suos ad judicandum, ceteros autem separabit adinvicem.* Posturus est enim alios ad dexteram, alios ad sinistram &c. Igitur orbis terrarum nomine, eos omnes intelligit, qui in judicio cum ad dexteram, tum ad sinistram collocabuntur, id est electos omnes ac reprobos, adeoque cum asserit Christum judicaturum totum orbem, quia totum emit, disertè significat, Christum electos ac reprobos omnes judicaturum, quia pro electis & reprobis sanguinem fudit. *Totum judicare habet, quia pro toto sanguinem dedit.*

Addit libro 2. de Symb. ad Cathecum. cap. 8. Christum reprobis, & maxime Judæis ejus crucifixoribus, dicturum in die judicij: *Videtur vulnera quæ infixistis, agnoscitis id latus quod pupugistis, quoniam & per vos, & propter vos apertum est, nec tamen intrare voluistis.* Quod Laurentius Justinianus libro ligni vitæ cap 4. aliis verbis expressit; *Apparebit (inquit) crux in ostensione suæ justitiæ, ut appareat quod justissimè reprobi sint damnati, ad quos Dominus Jesus in spiritu sic loquetur: Ego propter vos factus sum homo, propter vos alligatus, conspuus, delusus, flagellatus, & crucifixus. Vbi est tantarum mearum fructus injuriarum? Ecce pretium sanguinis mei, quem dedi pro redemptione animarum vestrarum. Vbi est servitus mea, quam pretio sanguinis mei mihi dedistis &c.* Similia habet Cæsarius Arelatenfis homil. 27. ubi etiam asserit, Christum omnibus vulnera sua cum exprobratione ostensurum, quia prima erit in reos sententia reverentiarum præsentia cicatricum.

D Testimonia secundæ classis ea sunt quibus Augustinus docet multos reipsa perire & damnari, pro quibus salute donandis Christus mortuus est. Nam in Psalmum 68. sub finem, loquens de Juda proditore, quem constat esse reprobum & damnatum, asserit Christum eum redimere voluisse, atque ut illi vitam æternam conferret, sanguinem suum impendisse: *Christus pati venerat (inquit) & punivit per quem passus est: nam Judas traditor punitus est. Sed nos redemit sanguine suo, & punivit eum de pretio suo. Projecit enim pretium argenti, quo ab illo Dominus venditus erat, nec agnovit pretium quo ipse à Domino redemptus erat.*

E Nec valet responsio Janfenij dicentis Christum pro reprobis mortuum esse, ut baptismū aut gratiam aliquam temporalem consequerentur, non verò ut ad salutem pervenirent æternam. Nam D. Thomas in cap. 8. Epist. 1. ad Corinth. hæc verba Apostoli: *Peribit infirmus in tua scientia frater pro quo Christus mortuus est.* sic interpretatur: *Peribit infirmus in tua scientia frater, propter quem salvandum, Christus mortuus est.*

Addo quod, cum gratia quam in baptismo accipimus, ex natura sua medium sit ad æternam beatitudinem ordinatum; non potest Christus velle ferio ejusmodi gratiam alicui tribuere, nisi ex intentione seu voluntate antecedente, æternæ salutis illi conferendæ.

Ad tertium

34. Ad tertiam classem ea testimonia pertinent quibus S. Doctor disertè affirmat Christum morientem, etiam reproborum salutem sitivisse, ait enim Enarrat. in Psal. 68. conc. 1. post medium: *Sitis ipse erat, quando dixit mulieri: sitio, da mihi bibere; fidem quippe ipse sitiebat. Et de cruce cum diceret, sitio, fidem illorum querebat, pro quibus dixerat, Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.*

Similia habet D. Bernardus Tractatu de passione cap. 13. dicens: *Non satis credibile est Christum de siti corporali dixisse, sitio &c. sed potius desiderium ardentissimum salutis nostræ ipsum credimus sitivisse.* Unde Arnoldus Carnotensis, Bernardi familiaris, Tractatu de septem verbis, vocat sitim hanc Sacramentalem, quia in ea non tam desideratur potus, quam hominum salus. Quod disertè tradit S. Thomas in cap. 19. Joan. lect. 3. his verbis: *Per hoc quod dicit sitio, ostenditur ejus ardens desiderium de salute generis humani, 1. ad Timoth. 2. vult omnes homines salvos fieri, Luca 19. venit Filius hominis querere & salvum facere quod perierat. Vehemens autem desiderium consuevit exprimere per sitim.* His consonat illud Laurentij Justiniani libro. de agone cap. 19. *Sitis hac de ardore dilectionis, de amoris fonte, de latitudine nascitur charitatis; sitiiebat nos, & dare se nobis desiderabat &c.*

35. Ad quartam classem spectant ea testimonia, quibus S. Augustinus manifestè indicat, Christi è cruce pendens orationem, omnes proflus ejus inimicos, nullo excepto, complecti, cum asserit eam exemplum esse tum orationis, quâ S. Stephanus pro omnibus lapidantibus veniam petebat, tum etiam illius quam pro inimicis omnibus fundere debemus. Multa sunt & præclara in eam sententiam S. Doctoris testimonia: unum duntaxat proferam ex sermone 4. de Sanctis, quo reliqua summatim comprehenduntur. *Attende (inquit) Stephanum conservum tuum. Homo erat, sicut & tu, de massa peccati creatus, sicut & tu; eo pretio redemptus quo tu. Cum à Judæis saxorum grandine quateretur, non solum non comminabatur, sed insuper lapidatoribus suis veniam precabatur: postis enim genibus orabat dicens, Domine ne statuas illis hoc peccatum. Illi lapidabant, & ille orabat: illi enim furore prosequerentur, ille pacatus Christum sequebatur. Sic ille Stephanum exprimit Christum imitantem. Paulo post Christum ipsum ita nos omnes alloquentem inducit. Doccam te ut imiteris me. In cruce pendens dixi, Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Docui hoc milites meos, docui hoc martyres meos. Si Stephani, si Martyrum, si Christianorum oratio, quâ inimicis veniam precantur, imperfecta quædam imitatio est orationis illius quâ Christus dixit, Pater ignosce illis: necesse est hæc verba, omnes Christi tortores, inter quos multi erant reprobi, comprehendisse: constat enim Stephanum ac Martyres pro omnibus omnino carnificibus suis orasse, Christianos verò alios, pro omnibus inimicis suis, nullo excepto, orare debere. Unde idem S. Doctor ibidem ait: *Quando Christus in cruce pendens orabat, videbat, & providebat omnes inimicos, sed multos ex illis futuros amicos providebat, & ideo omnibus veniam postulabat. Illi se videbant, & ille orabat: illi dicebant Pilato, crucifige; ille clamabat, Pater ignosce.**

Mitto plura alia SS. Patrum testimonia, assentientium idèò Christum in medio terræ salutem hominum operatum esse, ut omnes salvos faceret.

Tom. I.

A Ideò extra portam passum, ut pro omnibus sanguinem suum funderet. Ideò in cruce suspensum, ut omnes ad se traheret. Ideò denique cruci affixum, ut *crux Christi, non templi esset ara, sed mundi, ut loquitur Leo Papa serm. 8. de passione.*

§. IV.

Absurdus & inconvenientibus Jansenij error exploditur.

I Numeram ferè sunt absurda & inconvenientia quæ ex Jansenij sententia sequi videntur, nos hic tantum præcipua & manifestiora colligemus.

In primis ergo hæc sententia facit charitatem Christi erga homines angustam, nam juxta illam Christus innumeris hominibus claudit viscera suæ misericordiæ, & illos ab effectu suæ charitatis excludit, eamque facit strictiorem & angustiorem, quàm debeat esse charitas cujuscumque fidelis, quæ debet ad omnes homines se extendere, & dicere quod Paulus ad Philippenses dicebat: *Testis est mihi Deus quomodo cupiam vos in visceribus Jesu Christi.* Unde Augustinus serm. 60. de tempore: *Si boni tantummodo amandi sunt, quid dicimus de Deo nostro, de quo scriptum est: sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Quid enim boni fecerat mundus, ut eum sic dilexerit Deus? Omnes enim homines non solum malos, sed etiam impios, & originali peccato mortuos, in anima Christus invenit, & tamen cum tales essemus dilexit nos.*

Secundò, Jansenius facit charitatem Christi simulatam: nam si Christus non voluisset (voluntate saltem antecedenti) salutem Judæorum, nec pro eis offerre Patri pretium sui sanguinis intendisset, procul dubio simulata & fictitia fuisset ejus charitas, quando cum lachrymis dicebat: *Jerusalem Jerusalem que occidis Prophetas, quoties volui congregare filios tuos, &c.*

Tertio, si pro omnium ac singulorum salute Christus non obierit, nutat unum ex præcipuis fidei nostræ fundamentis: nam juxta doctrinam & institutionem Ecclesiæ, unusquisque fidelis tenetur credere, Christum esse suum Redemptorem, non minùs quàm Deum esse suum Creatorem, & illum ut talem invocare: At hoc non potest credere, si Christus aliquorum tantùm Redemptor est; præsertim verò, si dicatur esse tantùm Redemptor electorum; de quorum numero se esse nemo credere potest sine speciali revelatione, ut definit Tridentinum sess. 6. cap. 13. Ergo &c. Unde contra Jansenium instaurare possumus argumentum quo Adversus Calvinistas utitur Malderus, Antuerpiensis Episcopus. Omnes omnino, adeòque etiam reprobi, tenentur credere Dei Filium pro ipsorum salute mortuum esse, ut patet ex illo Symboli Nicæni: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis &c.* At non tenentur credere aliquid falsum, aut dubium; cum fides Theologica quæ à nobis exigitur, nec circa falsum, nec circa dubium versari possit: Ergo nedum verum, sed etiam certum & indubitatum est, Dei Filium pro omnium, atque adeò etiam pro reproborum salute, mortuum esse. Unde in Concilio Caristacensi anno 846. celebrato, cap. 4. sic dicitur: *Christus Jesus Dominus noster, sicut nullus homo est, fuit, vel erit, cujus in illo natura assumpta non fuerit, ita nullus est, fuit, vel erit homo, pro quo passus non fuerit, licet non omnes passionis ejus mysterio redimatur.* Eadem veritas expressè traditur à Trident. sess. 6. cap. 3. his verbis: *Et si ille*

G G g